

PASTANGOS SULIEDINTI TAUTAS

AIŠKINIMAI APIE NACIJŲ ARTEJIMĄ, RUSŲ KULTūros PIRMENYBĘ

(E) Komunistai siekia toliau vykdyti savųjų nacių suartėjimą ir galų gale jas visiškai suliedinti. Tai vis dažniau pasikartojas motyvas lietuviškųjų komunistų raštuose bei jų teiginiuose spaudoje ar per radiją. Apie nacionalinius santykius rašydamas „Komunisto“ žurnale (12 nr.), „Tiesos“ vyr. redakt. G. Zimanas nurodė, kad tas nacių suartėjimas aprėpiąs visas gyvenimo sritis: ekonomiką, politiką, kultūrą, net ir statybą. Bet suartėjimui trukdąs vad. „nacionalistinių atgyvenų“ greitas įveikimas. Tai, prisipažįsta komunistas Zimanas, tikrai rimta kliūtis, o tos buržuazinės atgyvenos pasireiškiančios tradicijose, įpročiuose, jos kilusios iš buv. santvarkos, ir... net nebėra klasių, kurios remtų tas nelemtasias atgyvenas. Taip, anot komunistų, jei ir niekas neremias tų atgyvenų, bet vis tiek atsiranda veiksmų, kurie jas atgaivina, įpučia naujos dvasios. Zimanas nenurodo, ar tą naują dvasią, tas tautines nuotaikas, nesuderinamas su komunistų siekais, įpučia lietuviai, gyveną Vekaruose, ar jas atgaivina Lietuvoje gyvenantieji. Kiekvienu atveju, vis įtaigojama — nesuderiojama su tomis atgyvenomis, juoba, kad jas stiprinąs ir visas kapi talistinis pasaulis.

Komunistų pareigūnas, jau nekartą pasinėšęs rašyti ideologinius klausimus, partijos organe drauge ir ramina: nesibijo kite, piliečiai, juk nacių suartėjimas dar nereiškia nacių susilieimo. Tai juk pabrėžianti ir partijos programa. Nacijos lik siančios ir kai (pagal komunistų viltis... E.) socializmas nugalėsias visuose kraštuose ir kai Sovietijoje būsiąs pastatytas komunizmas. Taip aiškinanti partija, ir tai esąs atsakas tiems, kas lieja ašaras dėl kokios nors „apkerpėjusios tradicijos“ iš-

nykimo, ir tiems, kas linkęs užbėgti į priekį, kitaipariant, kas kalba apie visišką nacių susilieimą. Zimanas kritikuoja ir tuos, kurie teigia, kad šiuo metu nacionalu jau esą ir tai, kas bendražmogiška. Juk, teigiama, kol nacijos išlieka, jos turi savo specifiką ir tai ypač pasireiškia jų kultūroje. Po šios nuraminimo piliulės Zimanas vėl pabrėžia, kad vis tiek ir tų nacių suartėjimas ir jų susiliejimas yra glaudžiai susiję ir vienas kitą veikia procesai.

Tad ir išvada — nacijos privalo suartėti, jos privalo dar glaudžiau bendradarbiauti ir drauge stiprinti kovą prieš tas atgyvenas.

Kai vykdomas tas nacių suartėjimas, tai čia ypatinga vieta priklausanti kultūrai. Zimanas ypatingą vietą skiria rusų kultūrai ir, svarbiausia, dėl to, kad rusų kalba „dėl savo istorinės vietos“ tapusi Sovietijoje tarpnacionaline bendravimo kalba. Čia Zimanas šaukiasi pagalbon Lenino dialektiką ir grasina, kad partija tiek ilgai palaikanti nacionalinę (tautinę) formą, kol ši forma padeda nacijai žengti į komunistų keliamąją, vadinamąją bendražmogišką kultūrą. Tad čia darytina išvada: jei tautinė forma nepalengvins žygiuoti į komunistinius idealus, tad partija jos jau atsisakys.

O tos atgyvenos, su kuriomis šaukiama kovoti (Lietuvoje — netoli dviejų dešimtmečių, kitur — dar ilgiau) reiškiasi labai įvairiai.

Komunistų organe dabar dejuojama, kad vis dar juntama nepasitikėjimas kitomis „broliškomis nacijomis“, kad nenorima su jomis keistis patyrimu ar neįvertinama jų kultūriniai lobiai... Komunistai ypač pavojinga atgyvena laiko vad. vietninkiškumą, t.y. kai gyventojai siekia dau

giau pirmenybę skirti vietos, savo krašto interesams, negu visos Sovietijos. Ir čia dar slyps ir kitas pavojus — tokio vietninkiškumo atveju maskuojamasi patriotizmo priedanga... Dar būdinga, kad įvairios komunistus kamuojančios ar jų tikslų siekti ypač trukdančios atgyvenos glaudžiai susipina savo tarpe, pvz., religiniai ir nacionalistiniai, anot komunistų, prieštariai.

Nors dabar Zimanas per „Komunistą“ ir skelbia, kad Stalino laikmečiu buvusios padarytos rimtos klaidos nacionalinės politikos srity, kad, girdi, tai labai žalingai pažeidę draugiškus nacių jausmus, tai dabar, atrodo, klaidų atsisakoma, bet Zimano samprotavimų išvadoje lauktina, kad dar smarkiau bus vykdomas ne tik to suartėjimo, bet ir susilieimo procesas.

Šiuo juk požiūriu ypatingos vietos paskyrimas rusų kultūrai ir ypač rusų kalbai toli gražu nėra joks komunistinės dialektikos padaras ar tuščia propaganda.

Gruzijos gyventojai važinėjo Lietuvoje

(E) Specialiu turistiniu traukiniu „Gruzija“ Lietuvos miestuose — Alytuje, Vilniuje ir kt. lankėsi Gruzijos respublikos atstovai. Pagal įprastus maršrutus turistai buvo vežiojami po įmones, kolchozus, dovanų atvežę gruziniškos arbatos. Gruzinių kalba, pasak Vilniaus radijo, išleisti „Lie tuviški apsakymai“ su Cvirkos, Griciaus, Sluckio, Pociaus ir kt. apsakymais.

Planuojama tūkstančiai butų, o jų vis trūksta

(E) Kaip pranešė Vilniaus radijas, Lietuvoje vis dideli užmojai... Vis planuojama, vėliau gį pasirodo, kad planai neišpildyti ar darbai atlikti su trūkumais. Štai, gyvenamųjų namų statyboje Lietuvoje šiemet užplanuota pastatyti 15.500 naujų butų. Dabar kalbama, kad daugiau dėmesio skiriama namų statybai kooperaciniais pagrindais, kaip sakoma — iš darbo žmonių sutaupų. Skelbiama, kad kooperacinės statybos gyventojai iš valstybės gauną ilgai ges paskolas, iki 15 metų. O centralizuota tvarka statybinės organizacijos Vilniuje numato pastatyti 15.000 kv. metrų gyvenamojo ploto, Kaune — 12.000.

Septynios DIENOS

BRITANIJOS ŽIEMOS BĖDOS

Prisnigus ir ilgiau užsitęsęs šalčiams, Britanijoje prasidėjo visokiųjų bėdos. Keliai kai kur sniegu užverstis, traukiniai taip pat nenormaliai eina. Daugelyje namų užšalo vandens vamzdžiai.

Nors streikas baigėsi, tačiau elektros nepajėgiama patiekti tiek, kiek reikalinga. Dujų taip pat trūksta. Kai kuriose vietose pradėjo trūkti ir vandens, nes dėl šalčio nepapildomi rezervuarai.

Be to, dėl šalčių dar smarkiai pašoko bei darbių skaičius. Sausio 14 d. jų buvo 814.632.

Paskutinėmis dienomis prasidėjo atodreikis.

NERIMAS DĖL KUBOS

J.A. Valstybėse vėl didėja nerimas dėl Kubos.

Įvairūs šaltiniai skelbia, kad sovietų piliiečių ir karių Kuboje gali būti apie 24.000. Laivais atgabenama lėktuvų, kurie gali būti pajėgūs bet kurion J.A. Valstybių vieton numesti atominės bombas.

Tos pajėgos galėtų ne tik numalšinti sukilimą, jei toks kiltų, bet padėti taip pat įsigalėti komunizmui tokiuose Vid. Amerikos kraštuose, kaip Venezuela ar Guatemala, jei ten būtų nuverstis dabartiniai režimai.

KAS NUKENČIA EUROPOS KELIUOSE?

Europos keliuose kasmet žūva apie 65.000 žmonių — 35 proc. daugiau negu prieš 7 metus.

Susisiekimo priemonių per tą laiką padidėjo apie 120 proc. Bet tik apie trečdalis žuvusiųjų yra šoferiai ir automobilių keleiviai! Visi kiti — pėstieji, dviratininkai ir motociklistai.

KĄ DARYS BRITAI?

Jei Briuselyje vykstantieji pasitarimai baigsis niekais ir Britanija nebus priimta į Europos Bendrąją Rinką, tada gali būti sukurta kita valstybių organizacija, kuri varžytųsi su Bendrąja Rinką.

Į tą organizaciją galėtų apsiųnugti Britų Bendruomenės kraštai, Europos Laisvosios Rinkos kraštai ir gal J.A. Valstybės.

Europos ir Amerikos spaudos nuotrupos

Subruzdimas Europoje

Prez. de Gaulle'ui ir kancleriui Adenaueriui pasirašius iškilmingą Prancūzijos-Vokietijos santarvės sutartį, visų laisvųjų kraštų spauda sutiko tą dokumentą kritiškai. Britų „The Guardian“ rašo:

„Tai yra kilnus „pasiekimas“. Tačiau tuoju pat prideda: „dabar tenka kelti klausimą, ar prancūzų-vokiečių santarvė yra dar kas nors kita, skirta dominuoti Šešiams ir visai Vakarų Europai? O gal dar blogiau — gal jos užsimojimas, ar bent de Gaulle'io, yra išjungti Europą iš Atlanto sąjungos? Kad prezidento mintys suka ta kryptim, tai jau aišku“.

Pačių prancūzų „Combat“ rašo: „Bendrosios Rinkos kitus dalyvius turi neraminti tasai griežtumas, kuris išreiškiamas sutartyje. Prancūzų ir vokiečių vyriausybių atstovai pakaitomis tvirtina, kad prie sutarties visi gali prisidėti. Tačiau negalima nepastebėti to aiškaus prieštaravimo tarp šio susitarimo ir Romos sutarties dvasios. Italija ir Benelukso kraštai, jei nori dalyvauti šioje politinėje sąjungoje, turi pritarti, kas sausio 22 d. buvo pasirašyta. Jiems tenka priimti tai, nes nenumatyta, kad jie panorę turėtų laisvės ką nors pakeisti. Nors tas susitarimas laikomas laimėjimu Europos taikos reikalui, bet dėl savo dvišališkumo jis tuo pat metu yra ir grėsmė Europai“.

Olandų „De Telegraaf“ iškelia vokiečių viešosios nuomonės nusistatymą prieš tą susitarimą ir tikisi, kad jis nebus patvirtintas. Jis rašo:

„Susitarimas išeina kaip politinė sąjunga, kurioje Italijai ir Benelukso kraštams numatytos antraišlės vietos. Tiek tik, kad tas susitarimas dar nėra įsigaliojęs. Esama vilties, kad dėl Vokietijoje vyraujančių nuotaikų parlamento dauguma nepatvirtins to susitarimo, o de Gaulle'is vis kludys D. Britanijai įstot į Europos Bendrąją Rinką“.

Italų „Avanti“ irgi su įtarimu sutinka šį dokumentą. Jis nurodo:

„Sudarymas Paryžiaus-Bonnos ašies, po de Gaulle'io to „ne“, kurį jis jau tarė prieš gyvybinius žemyno interesus, dabar yra jau antroji prieš tuos interesus nukreipta torpeda. Ne iš ištikinimo, o vidaus politikos sumetimais Adenaueris išsilygo iš de Gaulle'io nuolaidą, kad nebūtų sustabdyti

pasitarimai tarp Anglijos ir Europos Ekonominės Bendruomenės. Sutartyje smarkiai išaukštinti naujojo vokiečių wehrmacht strateginė reikšmė ir politinis svoris. Tai duoda pagrindo nesmagiai jaustis, kad jis iš viso buvo įsileistas į Europos, o tuo pačiu ir į Atlanto junginius“.

PRIEKAISTAI ABIEMS SENIAMS

Britų „Spectator“ atkreipia dėmesį į tai, kad Europos ir Atlanto sąjungos skaldytojams galėtų būti pritaikytos tam tikros priemonės. Laikraštis nurodo:

„J.A. Valstybėms nėra ko vis taip smarkiai, kaip iki šiol, ginti vokiečių reikalus, kai vokiečiai priklauso jau tokiam blokui, kuris stengiasi Kennedžiui trukdyti siekti savo planų. Kietas gali pasirodyti ne vien tik prez. de Gaulle'is. Gaullistinės Europos ambicijos dabar žinomos visam pasauliui. Tačiau visa už jų stovinti stiprybė yra tik du seniai, kurie kopija į valdžią“.

Amerikiečių „The New York Times“ rašo:

„Tolimesni jų žingsniai Vašingtono bus labai atidžiai stebimi. Jungtinių Valstybių ir Vokietijos santykiuose tai yra rimtas metas. Juk prezidentas de Gaulle'is reikalauja, kad kancleris Adenaueris paremtų jo būsimąją Europos politiką, kuri grindžiama nepasitikėjimu J.A. Valstybėmis. De Gaulle'is yra priėjęs išvados, kad Prancūzijai reikia savos atominės pajėgos, nes nesą galima pasikliauti J.A.V. garbingumu ir stiprumu. Iš Adenauerio bus išreikalaujama paremti šitokią pažiūrą ir pasikliauti Prancūzijos atatine galia“.

Amerikiečių „Life“ rašo:

„De Gaulle'ui turime priminti, kad labai didelis yra atsakomybės skirtumas tarp toli jau į priekį atominėje srityje pažengusių kraštų ir tarp tų, kurie tik pradeda. Skirtumas čia yra pajėgti karą pradėti ir pajėgti karą baigti. De Gaulle'is tvirtina, kad jis Europos stiprinimą supranta, kaip atitinkamą JAV svorio mažinimą. O jei taip, tai de Gaulle'is ir jo pasekėjai Prancūzijoje galėtų perimti kai kuriuos gynybinius išpareigojimus, kurie iki šiol ypač neproporcinga našta svėrė Amerikos mokesčių mokėtojų pečius“.

ADENAUERIS LANKĖSI PARYŽIUJE

Vokietijos kancleris Dr. Adenaueris lankėsi Paryžiuje ir tarėsi su prez. de Gaulle'iu. Aptarti abiejų kraštų tolimesnio bendradarbiavimo klausimai ir pasirašyta draugiškumo sutartis.

Spauda, ypač vokiečių, smarkiai sujudė, pasisakydama ir prieš de Gaulle'į ir prieš Dr. Adenauerį, kad jie kuria savo ekonominį getto. Spėjama, kad Dr. Adenaueris nesipriešino prezidentui dėl jo pastangų neįsileisti į Europą britų.

PASAULYJE

— Olandijoje šiuo metu yra daugiau kaip 4000 žmonių, kurie turi daugiau kaip po milijoną markių turto.

— Amerikietis viešbučių karalius Conradas Hiltonas išleido jau antrą knygą (pirmoji buvo „Būk mano svečias“, o ši antroji — „Šeimininko įkvėpimai“, ir jos išspausdinta tik 330 egzempliorių, ir ji buvo padovanota tik artimiausiems draugams).

— Kielyje, Vokietijoje, 22 m. amžiaus vyras prisigėręs plaktuku mieste išdaužė 80 didelių langų.

— Šveicarijos teismas 6 metams kalėjimo nuteisė už šnipinėjimą Čekoslovakijos piliietį.

— Berlyno zoologijos sode, kuris pats didžiausias Europoje, esama 11.000 žvėrių, gyvulių ir gyvių (1850 rūšių).

— Australijon jau imigravo 250.000 italų.

— Italų laivas pasikrovė vežti namo 3.500 karstų — palaikus savo karių, kur'e žuvo praeito karo metu ir buvo palaidoti Tunise.

Bičiulini

KAZIUI MAKŪNI

dėl jo sesers Onutės mirties
nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvių Namų Akc. B-vės tarnautojai

VALSTYBINIS PLANAS

Sesijoje patvirtintas naujas paverptos Lietuvos biudžetas

(E) Sausio 10-11 dd. Vilniuje įvykusioje Aukšč. Sovieto sesijoje buvo patvirtintas valst. planas liaudies ūkiui vystyti, pavergtos Lietuvos valstybinis biudžetas 1963 m. ir 1961 m. biudžeto įvykdymas. Apie valstybinį planą kalbėjo valst. plano komisijos pirm. A. Drobnys. Jo teigimu, partija per pastaruosius kelerius metus įvykdžiusi revoliucinius pertvarkymus pramonės, statybos, žemės ūkio organizavimo ir valdymo sistemoje. Jis nurodė, kad Lietuvoje padidėjusi pramonė ir kad „tam tikrų laimėjimų“ pasiekę ir žemdirbiai. Nusiskundė, kad, nežiūrint didelių pastangų, Lietuvos ūkiai ne visi įvykdė valtybinius planus, valstybei (Maskvai) nepardavę nustatyto kiekio grūdų, bulvių, cukrinių runkelių, pieno. Viršyti tik mėsos ir kiaušinių planai. Finansų ministras R. Sikorskis kalbėjo apie Lietuvai paskirtąjį biudžetą. Sovietui jis pasiūlytas tokio dydžio — 640.247.000 rb. pajamų ir 639.942.000 rb. išlaidų. Palyginus su 1962 m. biudžetu, naujo biudžeto pajamos, išlaidos pakilo 8 proc. Sikorskis dar nurodė, kad pagrindinis biudžeto įplaukų šaltinis tai pajamos iš vad. socialistinio ūkio — jos sudaro 591 mil. rb., arba 92 proc. visų biudžeto pajamų. Kitos pajamos: apyvartos mokeskis (biudžetan įplaukia 336 mil. rb.), atskaitymai iš pelno — 178 mil. rb., įmonių bei organizacijų pajamų mokesčiai — 11 mil. rb.

Dalyvavę diskusijose kalbėjo apie pasiekimus, tačiau drauge iškėlė ir daug prašymų. Pvz., partijos Kauno sekr. Mikalauskas prašė didinti asignavimus mokyk-

Giria draudimą, tikisi daugiau pajamų iš loterijos

(E) Sausio 13 d. kalbėdamas per Vilniaus radiją, finansų min. R. Sikorskis aiškino, kad 1962 m. biudžeto pajamos ir išlaidos buvusios įvykdytos 100 proc. Esą numatoma, kad šiais metais Lietuvos įmonės ir ūkinės organizacijos gausiančios 303.400.000 rb. pelno, iš jo daugiau kaip trečdalis būsiąs paliktas įmonių ir organizacijų išlaidoms dengti, o likusioji dalis išimta iš biudžeto atskaitymų iš pelno forma. Naujame biudžete numatoma daugiau atskaitymų nuo transporto, draudimo įmokų. Esą, draudimo vaidmuo kasmet didėja. Jei 1959 m. kolchozams ir gyventojams draudimo atlyginimo buvo sumokėta 400.000 rb., tai 1962 m. per 7 mil. rb. Pasak ministro, tai esanti didelė pagalba gyventojams, kolchozininkams, nukentėjusiems nuo gaivalinių nelaimių. Tačiau, girdi, draudimo reikalas dar nesąs pakankamai išaiškintas gyventojų tarpe. Piniginė-daiktinė loterija dvigubai išplečiama, nes ji valstybei duodanti geras pajamas.

loms, butų remontui, miesto sutvarkymui. Sakių raj. Lenino vardo kolchozo pirm. Glikas siūlė praplėsti mėsos kombinatus, kad šie pajėgtų be sutrikimo priiminėti gyvulius ištisus metus. Prašė didinti ir melioravimo darbų apimtį.

A. Sniečkus gavo Lenino ordina

(E) LKP CK pirmajam sekr. A. Sniečkui sulaukus 60m. amž. sausio 5 d. įsakui Aukšč. Sovietas Maskvoje vyr. Lietuvos varovą apdovanojo Lenino ordinu. Sausio 7 d. Sniečkų „karštai sveikino“ LKP CK-tas, Aukšč. Sovieto Prezidiumas ir Min. Taryba. Išskirti varovo nuopelnai, jo energija, ir nuo 1940 m. režimo priešakyje išsilaikęs pareigūnas įvertintas, kaip „nuoseklus internacionalistas“, kovojąs už Lenino idėjų bei komunizmo pergalę.

Organizaciniai pertvarkymai Maskvos pavyzdžiu

(E) Pagal Sovietų Sąjungos kom. partijos pastaruosius nutarimus ir Lietuvoje įvykdyti atitinkami pertvarkymai, kai kurių pareigūnų paskyrimai. Lietuvoje į LKP CK Prezidiumą (jo ligšiol nebuvo) išrinkti: CK pirmasis sekr. A. Sniečkus, antrasis sekr. B. Popovas, CK sekretoriai A. Barauskas, J. Maniūšis, R. Songaila (naujasis CK sekr.), min. tarybos pirm. M. Šumauskas, A. Sovieto prezid. pirm. J. Paleckis ir komсомоlo pirmasis sekr. A. Česnavičius. Lietuvos KP CK Biurą pramonės gamybai sudaro: pirm. — J. Maniūšis, jo pavaduot. — S. Jasiūnas, nariai: F. Bieliauskas, A. Britovas, P. Dragelis, N. Izvekovas, K. Kairys, P. Kulvietis ir P. Mišutis. Į kitą biurą — žemės ūkio gamybai įėjo: R. Songaila — pirm., pavaduot. — J. Novickas, nariai: M. Grigaliūnas, V. Grigorjevas, P. Griškevičius, V. Kolesnikovas ir A. Zorskas.

Kraštotyros muziejai — bolševikinės propagandos židiniai

(E) Prieš Kalėdas Kapsuko (Marijampolės) miesto kraštotyros muziejuje atidaryta paroda pavaizdavę Kapsuko-Mickevičiaus veiklą. Šalia įvairių dokumentų, labiausia girtasi laikinosios-revoliucinės Lietuvos darbininkų ir valstiečių vyriausybės manifestu. Būtinai ir plačiai garsinami eksponatai tokiose parodose tai dokumentai-instrukcijos apie revoliucinių komitetų įsteigimą, pirmosios bolševikinės valdžios Lietuvoje vadovų portretai ir pan. Tai esanti lietuviams „brangi medžiaga“.

Instituto Vadovybė

Laisvoji tribūna

TAIKOS LITUANICA

Kaip Amerika remia Lietuvą?

„Mes dėkingi Amerikai už paramą Lietuvai, už Lietuvos reikalų supratimą“. Panašius nuzalatinimų paleidžia iškiliųjų ir eilinių veikėjų, kalbėtojų.

Dėkingi? Už paramą? Už Lietuvos reikalų supratimą? Kiekvieną kartą išgirdęs tokias liaupsinimus pagelvoju:

Kokią paramą Amerika, t.y. Jungtinės Amerikos Valstybės, suteikė Lietuvai dabartinės okupacijos metu? Ar Lietuvoje pastatė mūsų kraštui naudingų įmonių, kelių, uostų? Ar įsteigė mokslo įstaigų? Ar duoda stipendijų lietuviams studijuoti užsieniuose? Ar oro bangomis, per tą nuzalatinimą elgetišką Amerikos Balsą, leidžia pasakyti, ką norėtų lietuviai, ne naideliai State Departmento sėdūnai?

Botagais pasiūlymų pasakys, kad sumanymai sunkiai įvykdomi, nes dabar Lietuvoje sėdi bolševikiniai okupantai, jie viską kontroliuoja. Gal taip, gal ne. Nesiginčijant sakysime „taip“, palikime amerikiečius su jų aukštąja politika dramblių Katangoje šokdinti.

Amerikos aukštieji asmenys, imtinai su dabartiniu prezidentu J. Kenedžiu, sako: remiame visų tautų kovas dėl laisvės, jei jie patys kovoja; tada mes mielai padedame.

Gera. Sekėme, dabartinėje Lietuvoje amerikiečiai „negali“ padėti. O kaip jie padeda už Lietuvos esantiems lietuviams, kaip ir tos kovos tęsėjams? Ar Jungtinės Amerikos Valstybės išlaiko nors vieną lietuvišką universitetą JAV-se? — Ne. Ar išlaiko lietuviškas gimnazijas? — Ne. Ar finansuoja lietuvišką spaudą? — Ne. Remia lietuvių kultūros šventes, kaip operas, dainų, šokių šventes? — Ne. Pinigais remia lietuviškos enciklopedijos leidimą? — Ne. Išlaiko mūsų didžiulius kultūrininkus, politinius veikėjus? — Ne. Saugoja lietuviškas bažnyčias nuo nutaistymo, maišymosi su kitokiais? — Ne. Steigia lietuviškus bankus, lietuviškas finansines įmones? — Ne. Išlaiko lietuvišką laivyną? — Ne. Rengia mokytojų mūsų vaikų darželiams, pradinėms mokykloms, gimnazijoms, universitetams? — Ne. Remia lietuvišką radijo valandėlių veikimą? — Ne. Finansuoja lietuviškų filmų gamybą? — Ne.

Tai kuo amerikiečiai tokie geri, lietuvių aukštinami kaip mūsų tautos bemaž puoselėtojai?

Ar kad pripažinti atsinečią sveikinimo telegramą mūsų tautinių švenčių susirinkimų progomis? Ar kad įsileidžia lietuvių agituotoją už jų politinį veikimą, norėdami gauti lietuvių balsų? Ar kad Vasario 16 d. proga Kongrese, Senate pasako kalbų, konkrečiai ne kiek nepagerinančių Lietuvos reikalų? Ar kad surenka duomenis apie buvusius žiaurumus Lietuvoje, tuo papildydami savo informacinę tarnybą? Ar kad laikas nuo laiko prisileidžia keletą lietuvių atvykti į Baltuosius Rūmus, JAV prezidentas priima raštą, keliolika minučių pasikalba ir nusifotografuoja? Ar kad nuolat girdime jų sakymus: kokia puiki jūsų kalba, kokie gražūs tautiniai kostiumai, kokia nuostabi pasididžiutina Lietuvos istorija, kokia baisi neteisybė, skriauda padaryta Lietuvii Tautai, ir kad visi amerikiečiai Jums linki nepalūžti kovoje, iki atgausite sau Nepriklausomybę? Ar kad mūsų diplomatiniais atstovams moka algas iš Lietuvos išdo pinigų?

Tiesa, JAV nepripažįsta sovietinės okupacijos Lietuvoje. Bet JAV pripažįsta Sovietų Sąjungą, su ja nuolat tariasi, į pasitarimus nekvesdami lietuviškų atstovų iš tremties. Lietuviai JAV politikoje, kiek tai susiję su mūsų kraštu Lietuva, turi mažutėliausią balsą.

Amerika remia įvairias tautas

Būtų suprantamas entuziazmas, jei Lietuva, lietuviški reikalai būtų remiami iš Baltųjų Rūmų, kaip remiama ištisa eilė tautų. Sakysime, Izraelis ar žydai. Ar įvairios Europos valstybės. Net komunistinė Jugoslavija. Tamsiausios gentys Afrikoje, iš jų prievartai norint padaryti tautas. Ar kraštai Azijoje. Ar karštoji

Pietų Amerika, pakaitomis besimankštinti sukilimais. Pagaliau net komunistinė Kuba, milijonais dolerių paremta belaisvių išpirkimu.

O Lietuva? Ką gavo Lietuva? Lietuviški reikalai? Mes tarsi jūros platybėse plūduriuojantis plauostas. Praūžia, prašniokščia pro šalį didingas Amerikos laivas, net pamosuodamas, šūkaudamas: „Vyrai, moterys, vaikai, jūs laikykitės, kovokite audrose. Laimėjimas, tikėkite, bus jūsų. Tik nenusistokite, nenusiminkite, būkite pavyzdžių garbingos kovos pabūgsantiems!“

Plauostas plūduriuoja kaip plūduriavęs, skalaujamas prašniokščiančio amerikiečių laivo bangų.

Prašykime Ameriką pagelbėti

Gal mes plūduriuojame plaustu, nes išaukdami pagalbos? Gal Amerikos plieniniai laivai prašvilpia pamiršdami pasiūlyti pagalbą?

Lietuvių tautos dalis, kurios emigracinis pagrindas gyvena JAV-se, nėra avantiūristai ant plausto. Mes esame kovojančios tautos dalis. Dalis tautos, kurią amerikiečiai gerbia, nori padėti. Ar prašėme konkrečios pagalbos?

Siūlau: prašykime JAV vyriausybę lie-

tuvių tautai realiai padėti. Tuo tarpu ne karo žygiu, bet vienu vieninteliu bombone šiu. Prašykime paaukoti emigracinei Lietuvai bombonešį, modernų, gerą. Dabar tokio įtaiso mums nereikia. Tai tegul bombonešis išlaikys pakeičia doleriais. Geras bombonešis kainuoja apie 30 milijonų dolerių. Lai tuos trisdešimt milijonų dolerių kasmet skiria lietuvių tautai. Iki bus atgauta Nepriklausomybė, tuo į pinigų paverstu bombonešiu naudosis lietuvių vadovybė JAV-se.

Prašymas visai nedidutis: vienas bombonešis visai lietuvių tautai. Tautos bombonešis.

Mūsų veiksniai: prašykite! Belskite duris, ir jos bus atidarytos. Duokite progos amerikiečiams įrodyti savo gerumą lietuvių tautai, jų pagyros žodžių teisingumą, sudarykite progą jiems įrodyti lietuviškų reikalų supratimą.

Jei pinigai milijonų milijonais dolerių metami į pelkes, į džiungles, į laukines burnas, į komunistų nasrus, į neapykantą degančių minias, kodėl kasmet bent po vieną taikos bombonešį negalėtų dovanoti savo tikriesiems, savo geriausiems draugams, kaip jie vadina! Tiems garbingiems lietuviams.

Gavus taikos bombonešį, prisistatys daug mechanikų, šoferių, ne tik lakūnų. Ir eilė keleivių, krikštyniškam pasiskraidymui su TAIKOS LITUANICA.

Eilės tvarka turėčiau nr. 1. Kaip su kitais tvarkysitės jūs, gerbiameji vairuotojai, ne mano reikalas. Aš tik pageidauju, prašau, kad TAIKOS LITUANICA nepamirštų lietuviškų filmų reikalų. Lietuviškų filmų reikalams iš būsimosios taikos bombonešio prašau dvidešimt procentų. Prireikus pateikčiau veikimo planą.

Už Lietuvos-Jungtinių Amerikos Valstybių draugystę kelsime šampano taurę. Tegyvuoja būsimoji TAIKOS LITUANICA!

Dainos apie delfinus

Už šimtų kilometrų nuo Škotijos krantų išsidėsčiusios Farerų salos. Šias kelias dešimtis sausumos gabalėlių nuolatos gairina vėjai ir puola audros, plauna srovės ir gaubia rūkas. Jų skurdžioje dirvoje vargingai auga sunykę krūmai, skursta rugiai ir miežiai.

Kai kuriose šių salų svarbiausias verslas yra delfinų medžioklė. Vietiniai gyven tojai visada budrūs. Vos tik horizonte pasirodo delfinų būrys, visa gyvenvietė sukiša. Keliasdešimt valčių išplaukia į jūrą ir plačiu lanku apsupa delfinus.

Kad delfinai neišplauktų į jūrą, fareriečiai naudoja gerai sausumos medžiotojams žinomą būdą — „žvėries apgulimą“. Jie suleidžia į vandenį baltus akmenėlius ant ilgų virvelių.

Ši „užtvara“ delfinams atrodo neįveikiama, ir greitai visas būrys atsiduria įsivaizduojamame maiše. Suviję delfinus į seklių fiordą, medžiotojai ima juos medžioti.

Skaitytojų laišškai

LIETUVOS VIETŲ VARDAI

Pietvakarių Lietuvos, arba Prūsijos, vietovės, kurias maskoliai pakeitė savais pavadinimais, tikrai vadintinos senais vardais. Prūsų Lietuva juk turi visus miestų pavadinimus grynai lietuviškus, kokiais Kauno sritis negali pasigirti. Kad maskoliai pakeitė Marijampolės pavadinimą į Kapsuką, sakyčiau, nieko čia nepaprasto. Kapsukas vis lietuviškesnis už visai sveti marijampolę. O mažoji, veik vien Kauno apylinkė pavadinimu, kurie baigiasi -pole, buvo 130, be Vilniaus, Suvalkų, Gardino ir Prūsijos. Tai tikrai didelis svetimybų skaičius. Bet tai tik mažmena. Juk iš visų 21,102 surašytų Lietuvos vietovardžių 4,811 nelietuviškų. Ir tai, kaip sakiau, vien Kauno buvusiojo gubernijos.

Lietuva nepriklausomybės metais neatlietuvinota net tautų vardų, kaip: Kalvarijos, Šiauliai, Zarasai, Joniškis, Rozalimas, Freda, Huta, Efrimovka, Halampolė, Deferecija, Adolfinos, Fabijono, Fedoro, Felikso, Florencijos, Franciško ir kt.

Grynlietuvis, gerbiąs viską, kas lietuviška, ypač kas grynlietuviška, kas primena Lietuvos žiląją, garbingąją senovę, negali ramiai žiūrėti į svetimų pavadinimus, ar jie slaviški, ar žydiški, ar dar kitokie. Todėl jei kas pakeistų Kalvarijas į Arimančius, Liudvikus į Brutėnus, Marijonus į Čirulius, Nikolajus į Dainotus, Onas į Erd-

Po medžioklės laimikis padalijamas gyventojams. O paskui prasideda iškilmingas medžioklės garbės. Iki išnaktų skamba senovinės dainos apie delfinus. Ilgoje, keleto šimtų eilučių sagose fareriečiai apdainuoja laimingiausius medžiotojus.

ŽEMĖS DREBĖJIMO PRANAŠAI

Japonijoje veisiamos žuvelės, kurios laikomos žemės drebėjimo pranašais. Tvirtinama, kad keletą valandų prieš žemės drebėjimą šios žuvelės akvariume pradeda blaškytis, tuo įspėdamos apie artėjantį pavojų.

MUZIKALUS VIRDULYS

Stokholmo parduotuvėse pasirodė įdomi prekė — muzikalus virdulys. Vandens virimą lydi ne švilpesys, o naujausio šokio melodija. Groja į virdulio „moši“ įdėtas muzikinis patronas, kuris gali kartoti melodiją apie šimtą kartų. Po to patroną reikia keisti.

vilius, Paulinas į Gaudemundas, Rozalijas į Igaudus, Steponus į Jauskaldžius, Šiaulius į Saulę, Šiaulėnus į Saulėnus, Terešius į Kukavaičius, Urbonus į Liutaurus, Vladislavus į Mestvinus, Zofijas į Naktodžius ar kiek į kitokius Atrimpus, Bangpūčius, Čeroklius, Drebkūlius, Ežgūlius, Gvleidžius, Ykštaites, Jores, Kalnaverčius, Lituvarius, Mildaragius, Naudžius, Opšrus, Perūnus, Raguvus, Seitonis, Tarškūlius, Užsparas, Vaidievičius, Žeminius ar dar kitokius, kad tik lietuviškus, ypač iš garbingos senovės, — kiekvienam sąmoningam lietuviui šimteriopai jie būtų malonesni, mielesni, brangesni, nes savi, lietuviški, o ne kokie Andronikiai, Baltrūnai, Ciprijoniškiai, Česlaviškiai, Daniliškiai, Elizavos, Florencija, Gasparaičiai, Henriakai, Ignaciškiai, Joniški, Kazimieraičiai, Laurinaičiai, Marciškaitės, Natališkiai, Onušis, Petrašūnai, Rozalimas, Simošaičiai, Urbonaičiai, Vasiliškis, Zebeiliškiai ir kt.

Sutinku su Lozoraičiu, kad Lietuvą įvestus svetimus maskolius pavadinimus lietuvinant reikėtų juos pasisavinti, kaip savus, kaip kad buvo volostis, učiliščius, starosta, staršina, sūdas, miravas ir šimtai kitokių maskolų.

Anis Rukas

KASDIENIŠKOS SMULKMENOS

Mielas Redaktoriau,

užtikau laikraštyje žinią, kad JAV-bėse jau prieš keletą metų mirė kun. V. Zajančauskas, tas malonūs senukas, kurio literatūros vadovėliu savo metu yra tekę naudotis ir su kuriuo bent porą kartų yra tekę susitikti.

Ta žinia man iškėlė klausimą: o kur gi bus dingęs Dantės „Dieviškosios komedijos“ vertimas, kurį paruošė V. Zajančauskas? Ar jis iš viso buvo kartu su vertėju patekęs į užsienius, ar liko Lietuvoje?

Lietuvoje, kaip žinia, savo metu buvo išleistas šio veikalo eiliuotas Narjausko vertimas. Zajančauskas vertė proza. Kadan gi eiliuotinis vertimas retai kam nusiseka gerai atlikti, tai Zajančausko prozinis Dantė galėjo įsigyti populiarumo.

Tačiau kur tas vertimas yra?

— O —

Labai būtų gaila, jei šis praeitas literatūros vakaras Londone būtų tikrai paskutinis, kaip tu sakai. Bet iš tiesų kam čia be reikalo burną auštinti, jei net inteligentijos nemaža dalis tokiom progom sėdi sau šiltam kambaryje ir skaito „News of the World“ ar kitokių panašius šedevrus? Kitaip sakant, literatūrinasi, ieško dvasinio peno po skanių pietų, bet ne ten, kur jo reikėtų ieškoti.

Tačiau aš nebūčiau toks rūstus visiems. Jei yra bent vienas dar nepasileidęs žmogus, tai nereikėtų gal sunaikinti Sodomo, nes kur gi jis pasidės? Dėl to sakyčiau, kad ir literatūros vakarų tradicijos gal nereikėtų visiškai panaikinti. Gal tik iš viešumos galima būtų perkelti juos į pogrindį. Jei dabar skelbiama po keletą kartų ir susirenka mažas būrelis, tai kokia gi iš tiesų prasmė šūkauti dykumoje? Iš to būrelio, sakykim, geras trečdalis yra atsitiškintai klausytojai, o kiti du trečdaliai priekusiuji, kuriems miela ir įdomu viskas, kas lietuvių pozityvaus daroma ar kuria-

ma. Jie nori būti lietuviškai gyvi, dėl to jei kas turi ką nors nauja, mielai pasidalys su jais be viešo rėkavimo: atelkite, pasiklausykite, štai mes irgi šį tą padarėme!

Tie gyvieji gali susirinkti šeimyniškai, privačiai ir panorėję pasiklausyti net ir literatūros dalykų. Taigi mano siūlomasis pogrindis ir turi tą uždaru prasmę, klubinį pobūdį. Kas turi palinkimo pasiklausyti — prašom, tokią ir tokią valandą, ten ir ten bus kas nors skaitoma. Atvažiuos kuris rašytojas iš toliau — bus galima parašyti jį, kad pasidalytų savo kūrybiniais laimėjimais su tais, kurie domisi.

O kas nesidomi, argi priversi?

— O —

Dr. J. Deveikė teikėsi parašyti, kaip reikėtų tvarkyti gaunamuosius laiškus ir kurie jų galėtų būti ko verti.

Aš, žinoma, galėčiau paklausti jos patarimo ir įsitaistyti specialaus laiško popieriaus, jeigu manyčiau, kad kas nors iš manęs gautuosius laiškus garbingai dėlios į didelius vokus ir bent šimtą metų saugos. Deja, nujauciu, kad gavėjai tuos mano laiškus perskaito, suglamžo ir išmeta. Tai vargu man apsimokėtų užsisakinėti dar specialų laiškinį popierių. O kai taip, tai ir rašau laiškus ant bet kurios švarios popieriaus skiautės, kuri pakliūva po ranka.

Bet vieno dalyko kitų laiškuose ir aš ne kartą pasigendu. Būtent, siuntėjo adreso. Žiūrėk, gauni laiška, reikėtų skubiai atsakyti, nes reikalingas svarbus ir skubus. O čia — capt, capt, bet nėra adreso. Laiška rašymą turi atidėti į šalį. Kai bus laisvesnio laiko, tai paieškosi adreso ir atsakysi. Rodos, kažkada tam žmogui buvo rašyta, tai adresas kažkur turėtų būti. Tačiau kur gi jis, kur ieškoti?

Dėl to laiškuose visi rašykime adresą net ir tais atvejais, kai tie laiška rašomi bet kokiam popieriui.

Tavo Jonas

TOLIMOJI AMERIKA

RAŠO A. PUŽAUSKAS

ANGLISKOMIS TEMOMIS

Nors vieną kartą metuose reikia parašyti nostalgikišką laišką apie senus, gerus laikus, apie nuotaikas juos prisiminus, apie Angliją.

Lapkričio mėn. iš Anglijos atvykusieji čikagiečiai turėjo savo tradicinį balių. Šį kartą nusamdė vieną populiariausią Čikagos salių — Balio Pakšto. Ne tiek ta salė kuo pranašesnė, bet visus vilioja Pakšto vadovaujamas orkestras, grojąs tradicines jaunystės melodijas apie mėnuli, apie rožes, paskutinį sekmadienį... Ta salė jau ir brangesnė ir užsisakyti reikia bent prieš pusmetį. Rūpinosi vargšas Rožanskas, ar pavyks, ar neteks iš savo kišenės primokėti, ar susirinks anglikonai? Jis, matote, mūsų klubo kasos ir finansų valdytojas. Šį kartą ir mūsų ponios, kurios angliškų papratimu seniau pačios maistą gamindavo, susitiekavo, matyt, išlepo Amerikoje. Sako: nebevargisime ir nevirsimė nieko, samdykite šeimninę. Taigi, dar daugiau rūpesčio iždiniui, visai vargšelis pražilo dar jaunas būdamas. O kai Čikagos laikraščiai pradėjo skelbti, kad tą pačią dieną dar dvi organizacijos ruošia savo vakarus, tai jau ir drąsesnieji rengimo komitėtiniai kai susirūpino, ar bus pakankamai svečių.

Po visų rūpesčių, po vargų galima su pasitenkinimu pasakyti, kad vakaras pasisekė netikėtai gerai. Salė buvo pilna žmonių, o į pabaigą keliolika dar atvažiavo iš mūsų konkurentų parengimų, sakdami, kad ten visai tuščia, vos keliolika žmonių tėra. Taigi čikagieškos organizacijos priėmė dėmesin šitokią konkurencinę galią, kaip anglikonų klubas.

Svečių tarpe ir vėl turėjome buvusį Londono kleboną Matulaitį, taip pat apsilankė Londonan paskirtas, dar ten nebuvelis, kun. Budzeika. Britanijos Generalinio Konsulato prekybos attache Mr. Harry D. Hall ne tik buvo atvykęs, bet ir trumpą žodelį tarė, sveikindamas savo buvusius „tautiečius“. Jo žmona yra Birutė Naujokaitė. Visų dalyvių ir svečių nė neišvardysiu. Buvo jų iš Škotijos ir Anglijos, jaunų ir senų, viso apie 300 žmonių, kaip gerame jūsų suvažiavime. Gečas iš Wolverhamptono, vos dvi dienos kaip Amerikoje, į balių tiesiog iš laivo atskubėjo. Programoje turėjome trumpą mūsų pirmininko Balio Brazdžionio žodį, toliau trumpai humorą pabarsė aktorius Stasys Pilka, na, ir mūsų Linksmieji Broliai: Kiburas, Matulevičius ir Polikauskas. Loterijos fantų tarpe buvo nemažas Antano Petrikonio paveikslas, radio aparatas ir... bonka.

Pelno turėta apie trys šimtai dolerių. Čia, va, ir prasideda nemalonumai. Komitetas ilgai turėjo ginčytis, kaip ir kam tuos pinigus padalyti. Čia pasireiškė visišką nuomonų skirtumas. Amerikoje pagyvenę, ir mes išmokome politikuoti. Vienas siūlo kur ten kokioms misijoms, kitas gvolto rėkia, kad nereikia, tegu davatkos

duoda. Sumanymas yra įstoti nariu į Lietuvos Fondą, bet ir šitokiame sumenymui atsiranda „veto“. Sutarta duoti 25 dol. BALF-ui ir 25 dol. Vasario 16-tos Gimnazijai. Kitus pinigus laikyti banke, kol susitarsime.

Anglijoje gyvenusių klubo valdybą sudaro: pirmininkas — B. Brazdžionis, sekretorius — A. Pužauskas, iždinininkas — K. Rožanskas, nariai: B. Paliulis, S. Matulevičius, J. Kiburas, V. Polikauskas, na, ir žinoma, mūsų žmonos.

Tęsiant toliau apie buvusius Anglijos lietuvių, jūsų, mieli skaitytojai, prietelius, prisimena šiandien matyta nuotrauka „Drauge“. Šių metų „Draugo“ literatūros premiją paaukojo ir premijuotina knyga rinko kanadiečiai iš Toronto. Žiūrėk, ir čia seniai nematyti angliškų veidų. Rinkėjų komisijoje, ve, J. Matulionis ir A. Gurevičius, buvę garsūs Coventry apygardos šulai. Tarp kitko, šiemetinė premija teko Vacui Kavalūnui iš Klyvelando už romaną „Kalnų giesmė“. Kanadoje gyvena ir žymus tautininkų veikėjas, vienas „Dirvos“ redakcinės kolegijos narių — P. Bastys, su kuriuo teko gyventi dar žemės ūkio laikais netoli Sleafordo.

Čikagoje gražiai visuomeninį darbą dirba buvęs Londono veikėjas A. Kaulėnas, vyriausiasis „Laisvosios Lietuvos“ redaktorius. Lietuvos Atgimimo Sąjūdį, kaip girdėjote, pakeitė savo liniją. Jis jau pasitarė su L. Nepriklausomybės Tautos ir rodo ženklų, kad artėja prie senųjų mūsų kių politinių grupių.

Nenukrypstant per daug nuo temos, būtų gražu, jei tarp Anglijos organizacijų ir čia Čikagoje esančio klubo galėtume už-

(Nukelta į 4 psl.)

JAU LAIKAS

užsisakyti 1963 metams pasaulio lietuvių spaudą per spaudos platintoją „Dainorą“. Adresas: 14, PRIORY RD., KEW, Surrey. Telefonas: RIC 6377.

KNYGOS:

Enskaitis — Audra eina — 0.74.
Sagatas — Plauk, mano laiveli, eil. — 0.14.8.
Baronas — Užgesęs sniegas — 0.18.6.
Šaona — Žiobriai plaukia — 0.18.6.
Bielinis — Dienojant — 1.16.8.
Bielinis — 1905 metai — 2.3.0.
Ramonas — Crosses — 1.9.4.
Šapoka — Lithuania through the Ages — 1.5.8.
Mingėla — Kun. A. Miluko monografija — 2.3.0.
Prancūnas — Riedmenys rieda pergalei — 0.18.6.

VASARIO 2 D., ŠEŠTADIENĮ, LIETUVIŲ NAMUOSE, 1, LADBROKE GARDENS, W.11,

ĮVYKSTA TRADICINIS

SPAUDOS BALIUS!

Gros puikus orkestras. Veiks turtingas bufetas. Įdomi programa. Paveikslų paroda ir kt.

Pradžia 7 val. vak.

Staliukus galima užsisakyti iš anksto tel. PAR 2470.

Įėjimas 5 šil.

Europos lietuvių kronika

Tiems, kurie skaitys šias eilutes

norime priminti, kad šiuo metu jau yra 1963 metai. Vadinas, pats padariausias ir tikriausias laikas susimokėti „Europos Lietuvio“ prenumeratą, nes laikraštis eina ir turi eiti. O kad jis eity, būtinai reikia pinigų.

LONDONAS

NEPRIKLAUSOMYBĖS SVENTĖS MINĖJIMAS

Didžiosios Britanijos Lietuvių Bendrojo menės Krašto Valdyba rengia lietuviškai Londono bendruomenei minėjimą vasario 17 d. (sekmadienį) Londono Lietuvių Sporto ir Socialinio Klubu (Parapijos Salės) patalpose — 345a, Victoria Park Road, E. 9.

Akademinių minėjimo pradžia 7 val. vakaro.

SPAUDOS BALIAUS PATRAUKLUMAI

Kai mes rašome šias eilutes, spaudos antis dar gyva tebekviasi. Bet atsiprašydami turime pasakyti, kad Spaudos Baliaus loterijos metu ji bus jau iškepta ir loterijos būdu išeis į žmones.

Šalia jos bus paleistas į apyvartą didžiulis pilvotas vyno butelis.

Loterijoje dar numatoma ir kitokių idomybių ir netikėtų, kuriuos minėsime ne vienus metus.

Be to, visi turės progos apžiūrėti M. Baras paveikslų parodą. Bus ir knygų paroda.

Be kita ko, turime pasakyti, kad į Spaudos Baliaus kvietimai nebuvo išsiuntinėti niekam. Ateikite visi, kurie jaučiatės, kad tas vakaras turi būti doras ir išieginis.

BRADFORDAS

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI BRADFORDE

Vasario 16 d., 6 val., Bradfordo lietuvių Vyties Klubu salėje, 5, Oak villas, rengiama Laisvos Nepriklausomos Lietuvos paskelbimo minėjimas.

Programoje J. Micutos paskaita ir kita. Kviečiame visus lietuvius minėjime dalyvauti.

DBLS Bradfordo sk. valdyba

KLUBO SUSIRINKIMAS

Vyties klubo narių susirinkimas sausio 20 d. dėl blogo oro ir susisiekti neįvyko. Pakartotinai šaukiamas klubo narių susirinkimas

SUSIRINKIMAS
vasario 10 d. (sekmadienį), 3 val. p.p. Nesusidarius kvorumui minėta val., susirinkimas įvyks viena valanda vėliau.
Vyties Klubu Valdyba

STALO TENISO TURNYRAS

Vyties klubo valdyba sausio 6 d. surengė ir pravedė stalo teniso turnyrą. Turnyre dalyvavo: Sergalis J., Peleckis, Puleikis J., Puleikis S., Vaicekuskas, Zdanavičius, Peleckienė, Dičpetris H., Urma, Murauskas, Micuta ir Sergalis A.

I vietą ir čempiono vardą išsikovojo, visas partijas laimėjęs, Henrikas Dičpetris, II v. — Antanas Sergalis ir III v. — J. Sergalis.

Pirmąsias tris vietas laimėjusiems Klubu valdyba įteikė pinigines dovanėles.

PAIEŠKOJIMAI

Paieškomi: 1. VISOCKIS Vladas-Bronius su dukromis Erika ir Saulute.

2. AIZINAS Kazys.

Jie patys, ar kas apie juos žino, maloniai prašomi atsiliepti adresu: Lithuanian, Legation, 17 Essex Villas, London, W.8.

Kviečiame pasinaudoti mūsų Taupymo ir Investavimo Skyriaus patarnavimu.

Jūsų sutaupos duos didžiausią pelną, jei jas investuosite į

BALTIC SAVINGS

&

INVESTMENTS Co.,

421, Hackney Rd., London, E.2.
Tel. SHO 8734.

Taupyti galima per kiekvieną Anglijos, Skotijos ir Valijos bankus.

Grynas metinis procentas mokamas 6%, kas yra lygu, iškačius nuošimčio mokestį, 9%.

Tarpininkaujame sutvarkyti palikimo reikalus.

Smulkesnių informacijų reikalu rašyti: Z. Juras,

421, Hackney Rd., London, E.2, England.

MOSŲ RĖMEJAI

Apsimokėdami daugiausia už kalendorių, auką yra pridėję šie tautiečiai: K. Rožanskas 1.70 dol., A. Virkutis 1 dol., J. Sragurskis 7 DM., Vl. Šlaitas 6 šil.; po 4 šil. A. Kedykas, P. Voveris, B. Capas, V. Kriaučiūnas, K. Savonis, K. Rusys, K. Norkus, A. Urbonienė ir J. Sniupas; 2 šil. P. Pupalaikis.

CENTRINIO SKYRIAUS PRANESIMAS

DBLS Centrinio Skyriaus atstovų į DBLS visuotinį suvažiavimą. Centrinio Skyriaus Valdybos narių ir Revizijos komisijos narių rinkimai, kaip ir kasmet, bus praversti korespondenciniu būdu.

Centrinio Skyriaus Valdyba laukia iš visų Skyriaus narių siūlymų kandidatų į minėtuosius C. Sk. organus.

Kandidatų vardus ir pavardes su jų raštiniais sutikimais būti renkama prašoma prisiųsti C. Sk. Valdybai iki 1963 m. sausio 31 d. šiuo adresu:

1, Ladbroke Gardens, London, W. 11.
Centrinio Sk. Valdyba.

AMERIKA IR SODYBA

Vienas Amerikon išvykęs lietuvis rašo: „Kad mes Amerikoje turėtume tokią Sodybą kaip Anglijos lietuviai, tai tikrai būtų kur vyksti atostogų“. O mes čia turime ir nesinaudojame. Bet šiais metais tikrai pasinaudosime. Norint užsakyti kambarius ar gauti smulkesnių informacijų, rašyti: Headley Park, Holiday Residence, Bordon, Hants (Tel. Bordon 10).

MANCHESTERIS

MANCHESTERIO PADANGEJĖ

Šioje apylinkėje įsivyravo gražus paprotys kasmet N. Metus pradėti Kalėdų Eglutės parengimu, skirtu mažiesiems.

Šiais metais Eglutė apylinkės lietuvių vaikučiams buvo surengta sausio 12 d. Manchesterio Liet. Koordinacinio K-to vardu Liet. Soc. Klubu salėje. Programą pravedė Liet. Mokyklos vedėjas mokytojas. Padvoiskis, o išpildė mokiniai, „Maironio“ ir „Živilės“ d-vių skautai, o taip pat ir pavieniai vaikučiai deklamacijomis, dainomis ir šokiais.

Didžiausią džiaugsmą vaikučiams suteikė atvykęs Kalėdų Senelis su dovanų maišais. Šiame jis apdovanojo ne tik vaikučius, bet motutes ir tėvelius. Kalėdų Senelį pavaizdavo A. Kuzmickas, kuris jau 7 metai iš eilės nemaža laiko paaugoja šiai rolei ir nuoširdžiai ją atlieka.

Po to sekė vaikučiams ir tėveliams arba tėlė su užkandžiais, kurių paruošimu rūpinosi Pilkauskienė, Verbickienė ir Zebeilenė.

Beveik visas Eglutės parengimo išlaidas padengė Liet. Soc. Klubas. Viso dalyvavo 70 vaikučių, o, įskaitant tėvelius ir pavienius atsilankiusius, bendras dalyvių skaičius siekė per 100.

Pilių Ainis

BE GIMTO MEDŽIO

Nida atspausdino ir knygriškla jau įrašo DBLS leidžiamąjį Vlado Šlaito naują eilėraščių rinkinį „Be gimto medžio“.

Rinkinio kaina D. Britanijoje ir kitose Europos kraštuose 5 šilingai.

Gaunama parašius DBLS ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovei 1 Ladbroke Gardens, London, W. 11.

GARSINIMAS

DĖMESIO ANGLIJOS LIETUVIAMS

Ką tik išėjo iš spaudos svarbi knyga lietuvių kalba. Kas ją perskaitys, tikrai džiaugsis ir suramins savo širdį. Jos vardas yra Dieviškas Amžių Planas, su Braiziniu, arba Studijavimas Svento Rašto, pirmas tomas. Šioje knygoje smulkmeniškai rašoma apie Ateitį, kas buvo išprašauta prieš tūkstančius metų ir kas įvyks šiame tūkstantmetiniame amžiuje Kristaus karaliavimo. Knyga drobės apdarais, 368 puslapių, kaina tik 1 dol. Turim Biblijų, Seno ir Naujo Testamento. Turim Naują Testamentą patobulinant lietuvių kalba. Graži viršeliu, 2 dol. Ten yra ir Psalmės sudėtos. Turim Gražių Giesmių rinkinėlį su 190 Giesmių, 50 cnt. Dieviška Manna, su kiekvienos dienos tekstu ir paaiškinimu 50 cnt. Štai Jūs Karaliaus, 25 cnt., Dievas ir Protas, 15 cnt. Jėzus Pasaulio Išganytojas, 10 cnt. Neturtinigiems siunčiam nemokamai knygelę ir traktatą. Reikalaujame kreipkitės šiuo adresu: L.B.A. 212. E. 3rd., Spring Valley, Ill., U.S.A.

Auklėjimo įstaigos turi reikšmės įvairumui. Jaunimas nemėgsta nuobodžios aplinkos.

Ir iš tikrųjų jaunimas čia nepajunta, kaip bėga dienos, savaitės ir mėnesiai ir vienu metu atostogos jungiasi su kitų.

O lietuviškoj Castelnovo Don Bosco įstaigoj įvairumo net daugiau: mat, čia daugiau ir įstaigos gyvenimą pajavirinančių progų pasitaiko.

Nekalbame jau, kad jaunimas, praleidęs visą mėnesį atostogų kalnuose, prieš grįždamas pas tėvelius, turėjo retą progą rugpjūčio 3-7 d.d. dalyvauti tarptautiniame tremtinių Kongrese Romoje.

Spaudoj savo metu buvo skelbta plati ir įvairi tiek bendroji, tiek grynai lietuviškoji to Kongreso programa. O visur reikėjo būti ir pribūti, daug kur ir aktyviai dalyvauti. Taigi, tik skubinkis! O savo ruožtu buvo noro šį tą pamatyti bei aplankyti...

Grįžus ir dieną kitą pailsėjus, o slėniuose raudonuoja obuoliai. Net nežinau, ką ir pasirinkti...

Gal ir nevisei malonus, bet neišvengiamas įvairumas ir šis: pataisais turintieji turi prisėsti ir, savo mokytojų padedami, pasiruoti petais egzaminams. Nieko nepadarysi: reikia grįžti į gyvenimo realybę, nors ir nelabai ji miela. O tikrai nemela, gal net pikta darosi sėdintis prie knygos, kai matai draugus linksmiai sau išelšančius pasivaikščioti į prinkusių vynuogių palaukes, kur tikriausiai bus pavaišinti smulkių įstaigos geradarių...

Praėjo egzaminai, išryškėjo klasės, pradedo nauji mokslo metai. Ir prasidėjo dvasinio pasiruošimo tridienis.

Iš pradžių jau atpratusiam kiek sunkiau prisiversti prie knygos. Bet po truputį įeinama į mokslo aplinką. Pamažu pradeda net patikti. Mokytojai, žinodami jaunimo palinkimą į nuosavą iniciatyvą, net ir sausesnes pamokas stengiasi kuo aktyviau praversti.

Pirmoji tradicinė saleziečių įstaigos mokslo metų pramoga — vadinamasis „kaštonų“ pasivaikščiojimas. Aišku, kaštonai čia tik proga, tik vardas. Iš tikrųjų norima susipažinti ar dar kartą ir geriau pažinti apylinkės istorines ar meno įžymybes, tyru kalvučių oru pakvėpuoti, vyresniųjų ar draugų tarpe linksmiai gerą pusdienį praleisti.

Rugsėjo 8 d., suprantama, praeis tautos šventės ženkle. Bet kaip tik tą dieną įstai gos Direktorius švenčia savo 30 saleziečių ko gyvenimo metų sukaktį. Ta proga suorganizuotas jaukus buvusių jo noviciato draugų ir ano metų vyresniųjų pobūvis, kuriame ir mūsų jaunimas turi progos pasireikšti. O spalio 28 d. tam pačiam kun. Direktoriumi sukanke 50 metų amžiaus. Ir tai gera proga jaunimo širdžiai atsiverti, geros valios pasiryžimams dar tvirčiau užfiksuoti.

Seka visa eilė religinių švenčių, kiekviena su savo skirtingu atspalviu bei nuotaika: Kristaus Karaliaus šventė, Visų Šventųjų šventė ir tuoj pat Vėlinės, šv. Cecilijos, muzikų globėjos, šventė. Štai pa-

TOLIMOJI AMERIKA

(Atkelta iš 3 psl.)

megzti tvirtesnę ryšį. Žinau, nelengva žmones prikabinėti leisti kietai uždirbtą pinigėlį už Nidos knygas ar „Europos Lietuvių“. Kiek kartų bandžiau šiuo klausimu prasiurti, vis pastebėdavau opoziciją. Reiškia pasakyti, kad paskutiniu metu atvykstančių iš Anglijos Čikagon žmonių nuotai kos yra gan karčios ir nusivylimu kvepiant. Kas dėl to kaltas — nežinau, tik atsi menu, kad kai anksčiau mes važiuojame, tai palikome Angliją su gerais prisiminimais. Gal tas nusivylimas yra dėl to, kad po tiek metų darbo ir kūrimo Anglijos lietuvių ištekliai ir pamatų statymo galop paaikėjo, kad pamatai nėra jau tokie tvirti. Gal ir tas žmonių išbyrėjimas tokias karčias paliko nuosėdas. Tačiau kaip nors išnaudoti šitą mūsų gausų anglikonų būrį Čikagoje reikėtų. Gal vietoje jums ten aiškiau? Kuo ir kaip mes galėtume savo iškikimybę DBL Sajungai, ar parapijai, ar Lietuvių Namams įrodyti?

Visi pažįstami angliškai pabėgėliai kuriasi, kad ir nelengvai, vis dėlto viltinai. Tie, kurie mėgo tik anglišką alutį, čia jau skotišką tegeria, o kurie Anglijoje tinginiai ir sirguliuoti mėgdavo, šičia tik žvalgosi, kur kokių antvalandžių sugriebti. Matote, ta perkamoji dolerio galia, tas žalias popiergalėlis stebuklus padaro. Visi skuba, bėga, rodos, kažin kur nubėgs, kažin ką prigryvens.

Taip ir baigsiu apie anglikonus, linkėdamas visiems geriausių metų iš Čikagos Anglijos Klubu.

CASTELNUOVO LIETUVIUKAI

LIETUVISKOS ĮSTAIGOS ĮVAIRUMĖLIAI

galiau ir saleziečių įstaigose ypač iškilmingai švenčiama šv. Panelės Marijos Nekalto Prasidėjimo šventė su pilna įstai goj veikiančių religinių bei tautinių organizacijų veikla. Negalima užmiršti, kad kaip tik 1841 m. gruodžio 8 d. šv. Jonas Bosco buvo pradėjęs savo veikimą su apeleistu 15 metų berniuku Bartolomeo Garelli. Tad teisingai toji data laikoma viso saleziečių veikimo gimimo diena.

Liturginis devynienis su pritaikytais pamokslėliais paruošia jaunimą gal labiausiai laukiamai trigubai šventei: Kūčioms, Kalėdoms ir Naujiesiems Metams.

Kas bent kiek pažįsta įstaigos gyvenimą ir dvasią, žino, jog ypač šia proga šeimyniškumas tarp auklėtinių ir auklėtojų yra tiesiog šimtaprocentinis. Visi bendrai, prie vieno stalo, dalijasi ta pačia Kūčių plotkele, vaišinasi tais pačiais valgiais, gieda tas pačias kalėdines giesmes. Kaip jau kitais metais, taip ir šiemet Kūčių vakarienei pradėti, o kartu ir perduoti savo ir Centro Vyresniųjų sveikinimų buvo atvykęs įstai go visad mielas svečias kun. Inspektorius. Atsisveikindamas ir kitur išskubėdamas jautė reikala prisipažinti, jog šis gražus lietuviškos įstaigos Kūčių vakarienės paprotys kas kartą jį iki ašarų sujaudina.

Trumpai suminėtos šventės ir progos — tai tik dalis įstaigos gyvenimo įvairumų. Nemaža kitų galimybių turi įstai ga kūr nors naujo įnešti auklėtinių gyvenimą. Taip, jaunimui pritaikytos dažnos televizijos programos, įstaigos turimu nuosavu kino aparatu ar parapijos kino salėj karts nuo karto rodomos parinktos kino filmos. O kur kas savaitę ruošiami pasivaikščiojimai, apylinkės kalvutes, bažnytkaimius ir pilis, kur, ypač rudenį, vynuogijavimai ir obuoliavimai, o pavasarį vyšniavimai?

Reikia pridėti dar ne taip retas įvairias išvykas, kai jaunimui tenka atstovauti ne tik lietuviškai įstai gai, bet dar ir viso pasaulio lietuviškajam jaunimui vietiniuose, italų tautiniuose ir net tarptautiniuose parengimuose, pasirodymuose ar minėjimuose. Tada prie asmeninio džiaugsmo prisideda dar ir visos mūsų tautos bei jos kiek garsinimas.

Castelnovo Don Bosco, Italija

VOKIETIJA

— Vokietis žurnalistas Erich Verg lankėsi Lietuvos, Latvijos ir Estijos miestuose, kalbėjo su vietos valdžios atstovais ir liaudimi. Savo įspūdžius yra paskelbęs didžiausioje Vokietijos dienraštyje „Hamburger Abendblatt“. Ten aprašomas ir lietuvių dabartinis gyvenimas. Ypač įdomūs yra pasisakymai apie Lietuvos sostinę Vilnių.

— Serga: Paškauskas, Kebelis, A.R. Baziliauskai-Borm, Štrauskas, Lingė, Orla, Kaizerienė, Stasiūnienė, Norgėla, Endriukaitė, Maceika, Hoffmannienė, Lingys, Šmitas, Osilavičius, Sprogis, Spogis, Dubauskaitė, Švedersienė, Išganaitienė, Išganaitis, Zienius, Stonienė, Butkevičienė, Rubinas, Švipsienė, Mikšius, Gicius, Francienė, Starkus, Karpavičius, Motuzienė, Janonis, Vasiliauskienė, Žvirblis, Rugytė, Sandargas, Kaliavas, Grotas.

— Marijona Lingienė išvyksta poilsio į Bad Eilsen Sanatoriją.

— Jaunas inžinierius Bernardas Hofmanas su žmona turėjo Kalėdų II dieną sunkią auto avariją, kurioje abu rimtai nukentėjo.

— Artūras Mamaitis, kaunietis, turįs nuosavą svetainę Luebecke, Vorwerkerstr. 103, ketina pasitraukti į „atsargą“, nori apsigyventi pas savo vaikus ir džiaugtis augančiais vaikaičiais.

— Pastatyti ir pašventinti gražūs paminklai kapinėse a.a. Juozui Dubauskui ir a.a. Antanui Černiauskui.

— „Caritas“ su visais savo „Eingliederungs-Berater“ persikėlė iš Hamburg 1, Gross Allee 41 į savo nuosavus namus: Hamburg-Altona, Eggerstedter Strasse 41, Caritas Haus. Ten dirba ir mūsų tautietė Jieva Banevičienė, kuri savo metu dirbo Muenchene BALFO Emigracijos Skyriuje.

— Susituokė Luebecke Heinčas Ohde su Ona Jurkute. Tėvai išklė šaunias vestuves.

— Dailininkė Alina Gražienė atvyko senesiai iš Panevėžio. Apsigyveno pereinamoje stovykloje.

— Berniukai išvyko į Italiją tęsti mokslo Tėvų Saleziečių vedamoje progimnazijoje. Transportas išvyko sausio 17 d.

— Lebenstedto lietuviai labai gražiai surengė savo vaikams ir seneliams Kalėdų Eglutę. Buvo apie 60 vaikų ir 15 senelių. Ta proga buvo pagiedota lietuviškų giesmių ir padainuota liaudies dainų. Visam parengimui vadovavo Masiliūnas, Rupkalvis ir Kotkytė.

— Į Vasario 16-to gimnaziją išvyko iš Hannoverio Marija Grigaliūnaitė ir iš Salzgitter-Wattenstedto Dzidra Tilmanyte. — Hamburgo lietuviai surengė savo vaikučiams ir šiais metais jaukią Kalėdų Eglutę. L. Narkevičius padalijo vaikams dovanėles, kurias paruošė seselės ir Ona

BUVUSIO ĮSTAIGOS AUKLĖTINIO KUN. ALFONSO BABONO PRIMICIJOS

Sausio 5 d. įstai gai bus istorinė. Tai pirmoji jos buvusių auklėtinių, pasiekusių kunigystę, kun. Alfonso Babono Primicijų diena.

Alfonso Babonas buvo atvykęs įstai gon jau subrendęs jaunuolis 1953 m. pavasarį iš Anglijos. Išbuvo daugiau kaip dešimt metų, per tą laiką įstengdamas pasiruošti, kad galėtų būti priimtas į Romos šv. Kazimiero Kunigų Kolegiją seminarijos studijoms. Prieš pat Kalėdas, kartu su keliais dviem draugais, buvo įšventintas į kunigus garsiojo Laterano Bazilikoje.

Jis priėmė labdaringos vokiečių draugijos pakvietimą oficialias Primicijas laikyti Muenchene.

Palydėtas Kunigų Kolegijos dvasios tėvo kun. V. Balčiūno ir kun. K. Dobrovolskio, buvo įstaigos sutiktas visu širdingumu. Specialiai tai progai buvo iš Romos atvykę ir anų laikų įstaigos direktorius kun. J. Zeliauskas.

Iškilmingose Primicijų Mišiose, kuriose assistavo Direktorius kun. St. Petraltis, auklėtinių choras, katekistai kun. St. Šileikai dirguojant ir prefektui kun. K. Budavičiui vargonaujant, išpildė melodingas „Bernelių Mišias“. Širdingu džiaugsmu persunkta pamokslą pasakė svetys iš Romos, kun. prof. J. Zeliauskas. Diakonu tarnavo SB redaktorius kun. Pr. Gavėnas, o subdiakonu — buvęs Primicijanto mokslo draugas kl. M. Burba, taipgi jau arti kunigystės.

Sekė vaišinga ir pilna šeimos šilimos apagė ir Primicijanto pagerbimui jaunimo surengta akademija su įstaigos orkestro pasirodymais, dainomis, sveikinimais ir kalbomis. Be paties įstaigos Direktoriaus kalbėjo šv. Kazimiero Kunigų Kolegijos dvasios tėvas kun. Dr. V. Balčiūnas, buvęs įstaigos direktorius kun. J. Zeliauskas ir Primicijanto mokslo draugas kl. M. Burba. Jaunimo vardu sveikino mokiny Alfrėdas Bružaitis.

Akademija baigėsi visiems kartu sugiedant „Ilgiausių Metų“, tuo tarpu kai Primicijantas reikšėsi jaunimo niekuomet ne užgaunančiu gestu — dosnia sauja dalino jaunimo visuomet laukiamus saldinius.

Koresp.

Straukaitė visuomenės pinigais. Vaikai prie Eglutės pasakė bent po vieną eilėraštį ir pagiedojė kelias kalėdines giesmes. Gailla, kad daugelis vaikų jau nebemoka lietuviškai, nors jų tėvai yra tikri lietuviai. Izabelė Šeferytė kartu su visais dalyviais traukė sutartinę.

— Naujų Metų sutikimas buvo ant greitųjų suorganizuotas gana vykusiai kelių asmenų. Jis sutraukė jaunimą pasišokimui — pasilinksminimui.

— „Baltikos“ Sporto Klubas — Hamburg-Altona, Kaltenkirchener Strasse 4, turi 3 tinklinio rinktinės: I: Dita Herbštaitė, Kristina Paročkienė, Ertmė Klīmkaitytė, Silvija Lemkienė, Teresė Mainholdaitė, Marijona Possichaitė, Brigita Šikšniūtė, Irma Silkaitytė, Valė Zabelytė, Kristina Zejewskytė. II: Arvydas Lingė, Heinčas Kikulis, Leonas Narkevičius, Paulius Polis, Reinholdas Baziliauskas-Borm, Hugonas Zebeilis, Imantas Beckers.

III: Artūras Kerpa, Jonas Laueris, Karolis-Heinčas Ottas, Zigradas Paročka, Heinčas Silkaitis, Karolis Heinčas Šiušelis, Verneris Traušys, Otonas Fabianas.

Abiejų vyrų rinktinėse turnyro metu rezerve žaidžia: Leonas Narkevičius, Bernardas Raudys, Artūras Cipulis ir kun. Sarka.

Iki vasario 21 d. šiais metais šios rinktinės turės net 13 žaidynių su įvairiomis vokiečių rinktinėmis.

Mūsų mergaitės laimėjo 3:0 prieš dvi komandas: S.V. Lohkamp ir C.V.J.M. pralaimėjo 1:4 prieš Barmbeker Sport Verein.

Dita Herbštaitė ir Leonas Narkevičius dažnai teisėjauja tinklinio žaidynėse. Už tai dažnai jie yra svetimų rinkinių įvertinami ir klubų apmokami.

EUROPOS LIETUVIS —

LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Great Britain by the Lithuanian House Ltd., 1 Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.

Redakcijos ir Administracijos adresas: 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.

Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro D.B.L.S. Valdyba ir Europos Liet. Bendruomenių pirmininkai.

Redakcija rankraščių taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22 šil., atskiras nr. 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 doleriai metams; Vokietijoje — DM 22.

Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.